

Kásler Árpád
elnök

Ikt.sz.:8269/ 1 /2009.

Banki Adósok Érdekvédelmi Szervezete

Gyula
5711 Fehér-Körös u. 69.

Tisztelt Elnök Úr!

Miniszterelnök úr részére írt levelét a Miniszterelnöki Hivatal május 19-én közvetlen válaszadás céljából megküldte részünkre. A Pénzügyminisztérium illetékességi körébe tartozó kérdésekkel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást adom:

A hitelintézetek egyoldalú szerződésmódosítási lehetőségének korlátozása és az ügyfelek megfelelő tájékoztatása érdekében a kormány kezdeményezte a hitelintézetekről és a pénzügyi szervezetekről szóló 1996. évi CXII. törvény módosítását, amit az Országgyűlés 2009. március 23-án elfogadott. A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét érintő egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XIII. törvény augusztus 1-jén hatályba lépő rendelkezései szerint a pénzügyi intézmények csak akkor emelhetik a kamatot, illetve egyéb díjakat, költségeket, ha a szerződés az adott kamatelemre kihatással bíró ok-okozati feltételek megváltozása esetére ezt lehetővé teszi. Ha a feltétel változása kedvező irányú, azt is érvényesíteni kell a költségekben. Annak érdekében, hogy az ügyfelek valóban értesüljenek a változtatásról, a hatálybalépést 60 nappal megelőzően postai úton, vagy más, a szerződésben meghatározott közvetlen módon is tájékoztatni kell az adósokat. A kamat kedvezőtlen módosítása esetén az ügyfél a módosítás hatálybalépése előtt jogosult a szerződés díjmentes felmondására, ezáltal lehetősége nyílik kiváltani hitelét egy másik pénzügyi intézmény kedvezőbb hitelével. A díjmentes felmondás alól kivételt jelent a jelzáloglevéllel finanszírozott kölcsönszerződés felmondása, ahol a hitelintézet jogosult a lejárat előtti visszafizetéssel járó költségeit érvényesíteni.

Az új rendelkezéseket a korábban megkötött kölcsönszerződés, vagy pénzügyi lízingszerződés módosítása esetén is alkalmazni kell, ide nem értve a szerződés alapján jelzáloglevéllel finanszírozott kölcsönszerződéseket. A pénzügyi intézmény ezért köteles ezen szerződések módosítását a törvény kihirdetését követő kilencven napon belül kezdeményezni. A bankváltás lehetőségének biztosítása, a hitelintézetek közötti verseny megakadályozza az egyoldalú szerződésmódosítással történő visszaélést.

A hosszú lejáratú hitelek kamatának alakulása elsősorban attól függ, hogy a hitelintézetek milyen feltételekkel tudják megújítani forrásaikat a pénz- és tőkepiacon. Egy hitelintézet sem tudhatja előre, hogy hogyan fognak alakulni a kamatok a jövőben. A bankrendszer jelenleg a befektetők kockázatkerülése miatt csak a korábbiaknál magasabb költséggel és rövidebb futamidő mellett képes fennálló adósságát megújítani. A kamatok emelésének megtiltása a hosszú távú hitelnújtást ellehetetlenítené. Egy díjlem, pl. a kezelési költség korlátozása esetén a pénzügyi intézmények a többi díjlem mértékét emelnék meg. Felmerült a teljes

hiteldíj mutató maximalizálása is egyes, elsősorban rövid lejáratú fogyasztási célú kölcsönök esetén. Ennek azonban számos hátrányos hatása lenne: e szolgáltatások kínálati oldala szűkülhet, aminek árfelhajtó hatása lehet; kevésbé transzparens megoldások kerülhetnek előtérbe (pl. a rosszabb ügyfelek terheinek megfinanszíroztatása a jobb ügyfelekkel, nem felügyelt intézmények hitelezésének terjedése).

Az árfolyamváltozás és a hiteldíj emelkedése miatt nehéz helyzetbe került adósok megsegítése, valamint a pénzügyi intézményrendszer megerősítése érdekében számos intézkedést kezdeményeztünk.

2008. november 6-án a pénzügyminiszter és 9 kereskedelmi bank megállapodást írt alá a devizaalapú hitellel rendelkező hitelintézeti lakossági ügyfelek részére rendelkezésre álló, a törlesztési terhek mérséklését célzó pénzügyi eszközökről. A megállapodás négy megoldást kínál az ügyfelek részére: a futamidő meghosszabbítását, forint alapú kölcsönné alakítást, átmeneti fizetés könnyítést és rugalmas előtörlesztést.

A gazdasági válság miatt munkanélkülivé vált hitelfelvevők törlesztésének megkönnyítése céljából az Országgyűlés március 2-án elfogadta a lakáscélú kölcsönökre vonatkozó állami készfizető kezességről szóló 2009. évi IV. törvényt. A törvényben meghatározott segítséget azok igényelhetik, akiknek a foglalkoztató érdekkörében felmerült okból 2008. szeptember 30-át követően szűnt meg a munkaviszonya. A törvény szerint a hitelintézet és a hitelfelvevő megállapodása esetén az adósnak 24 hónapig elegendő 10.000 forint havi törlesztést teljesítenie. Az eredeti törlesztőrészlet és a csökkentett összeg különbözetére a pénzügyi intézmény áthidaló kölcsönt nyújt, amire az állam készfizető kezességet vállal. A törvény az Európai Bizottság jóváhagyó határozatának meghozatalát követő 15. napon fog hatályba lépni.

A kormány kezdeményezte a törvény alkalmazásának kiterjesztését. A június 15-én elfogadott módosítás szerint a törvény által biztosított lehetőségeket a szabad felhasználású jelzáloghitelekre is alkalmazni lehet. A módosítás alapján már nemcsak a munkanélküliek, hanem a munkahellyel rendelkező, de megrendült anyagi helyzetű adósok is kaphatnak átmeneti könnyítést a törlesztés megfizetéséhez. A törvényt módosítás fontos szabálya az önkormányzatok részére biztosított elővásárlási jog, amelynek feltétele, hogy a lakást bérbe adják a hitelüket fizetni nem tudó adósoknak.

A futamidő növelése, illetve a csökkentett törlesztőrészlet engedélyezése átmeneti segítséget jelenthet a megnövekedett terheket viselni nem tudó adósoknak az árfolyam- és kamatszint csökkenéséig, a jövedelmek újbóli emelkedéséig.

A gépjármű-biztosítással kapcsolatban tett javaslatára a következő észrevételeket teszem:

A biztosító és a biztosított között létrejövő biztosítási szerződésben a biztosító arra vállal kötelezettséget, hogy a szerződésben meghatározott károsító esemény következtében felmerült kárt megtéríti a biztosított részére, illetve felelősség-biztosításnál a károsult részére. A kártérítésként fizetendő összeget a gépjármű javíttatási költségein alapul. Totálkár esetén (legyen az akár gazdasági, akár műszaki) a kártérítés összegét, a gépjármű káreset bekövetkezése előtti valós értékből kiindulva határozzák meg. A hatályos szabályok szerint a biztosító minden esetben csak a gépjármű valóságos értékét veheti figyelembe, az nem haladhatja meg a biztosítási összeg. A fenti biztosítási jogviszonytól szükséges azonban egyértelműen elkülöníteni az adott gépjárműhöz kapcsolódó, annak megvételéhez igénybe vett hitelviszonyt. Egy meghatározott időpontban megvásárolt gépjármű ára képezi ugyanis e

hitelviszony az alapját, a megvételhez folyósított összeg a gépjármű akkori valós értékét tükrözheti.

Tekintettel arra, hogy a gépjárművek a használata során értékük csökken, ezért ennek következtében állhat elő az a helyzet, hogy a gépjármű vételkori valós értéke, és a káresemény bekövetkezés kori valós értéke között különbség van. A gépjármű megvételéhez igénybe vett visszafizetendő hitelösszeg a gépjármű megvételkori valós értékét veszi alapul, továbbá ahhoz egyéb banki költségek is hozzáadódnak, így a káreseménykori valós értéken alapuló biztosítási összeg általában alacsonyabb mint a hitelösszeg.

Mindezek alapján megítélésünk szerint a hitelösszeg biztosítók általi teljes megtérítése több aggályt vethet fel, az a kárnszerzés tilalmába, mint általános polgári jogi alapelvbe ütközik. Ennek megvalósulásának esetén a biztosítónak kellene viselnie az egyébként gépjármű tulajdonosokat terhelő értékcsökkenést, az egyes hitelszerződésekhez kapcsolódó költségeket is, továbbá visszaélésekhez vezethet. Szükséges azonban megemlíteni, hogy lehet biztosítási szerződést kötni a gépjármű helyreállításának, új állapotban történő beszerzésének értéke erejéig, ez azonban a biztosítási díj ennek megfelelő megállapítását eredményezi.

Annak az előírása, hogy a biztosító köteles legyen ugyanolyan típusú és állapotú gépjárművet biztosítani a károsultnak, álláspontunk szerint sérti a tulajdonhoz való jog alapvető alkotmányos elvét, tekintettel arra, hogy a károsult fél jogosult eldönteni, hogy a biztosítási összeget mire fordítja. Felmerülhet az az eset is továbbá, hogy a károsult érdekkörében olyan változás áll be, amely nem teszi indokolttá ugyanolyan típusú és állapotú gépjármű beszerzését, ilyenkor indokolatlan a biztosítót a károsult érdekeivel ellentétes szolgáltatásra kötelezni.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásul vételét.

Budapest, 2009. június 16.

Tisztelettel:

Klemencsics Márta
főosztályvezető